

Ansiosidonnaiselta takaisin töihin – toimiiko työttömyysturva?

Tomi Kyyrä

Ansioturva taloustieteen näkökulmasta

- *Vakuutus* työpaikan menetyksen varalle
  - Turvaa toimeentulon työttömyysaikana
  - Tasaa tuloja työllisyys- ja työttömyysjaksojen välillä, mikä parantaa hyvinvointia
- Toisaalta paremmat etuudet alentavat työnteon kannustimia

Haasteena löytää tasapaino hyvän turvan ja kannustinongelmien välillä

Eesityksen rakenne

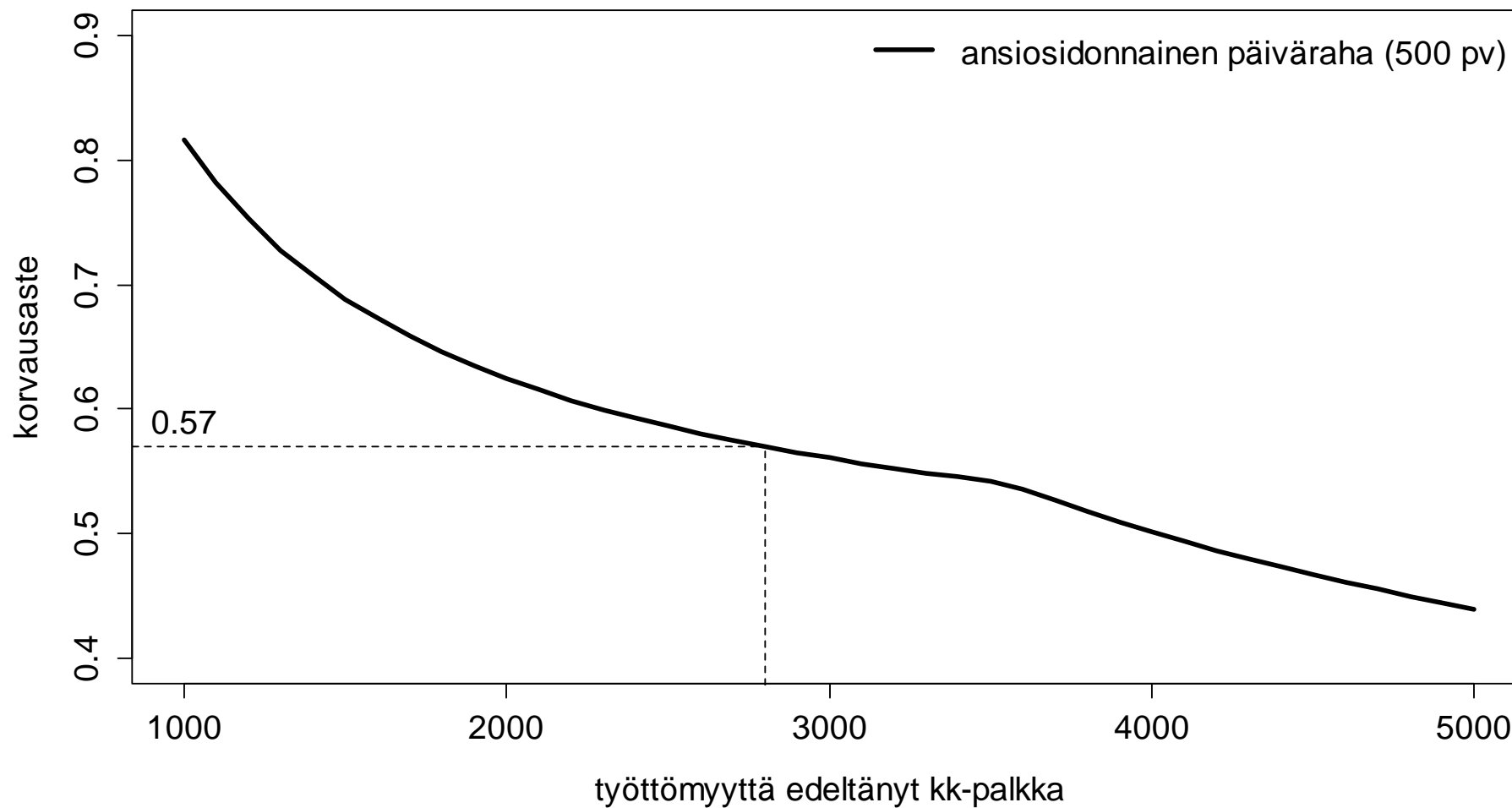

- 1. Ansioturvan korvausasteet**
- 2. Mitä tiedetään ansioturvan tason ja keston vaikutuksista**
- 3. Avoimia tutkimuskysymyksiä**

Ansioturvan korvausasteet ja kesto

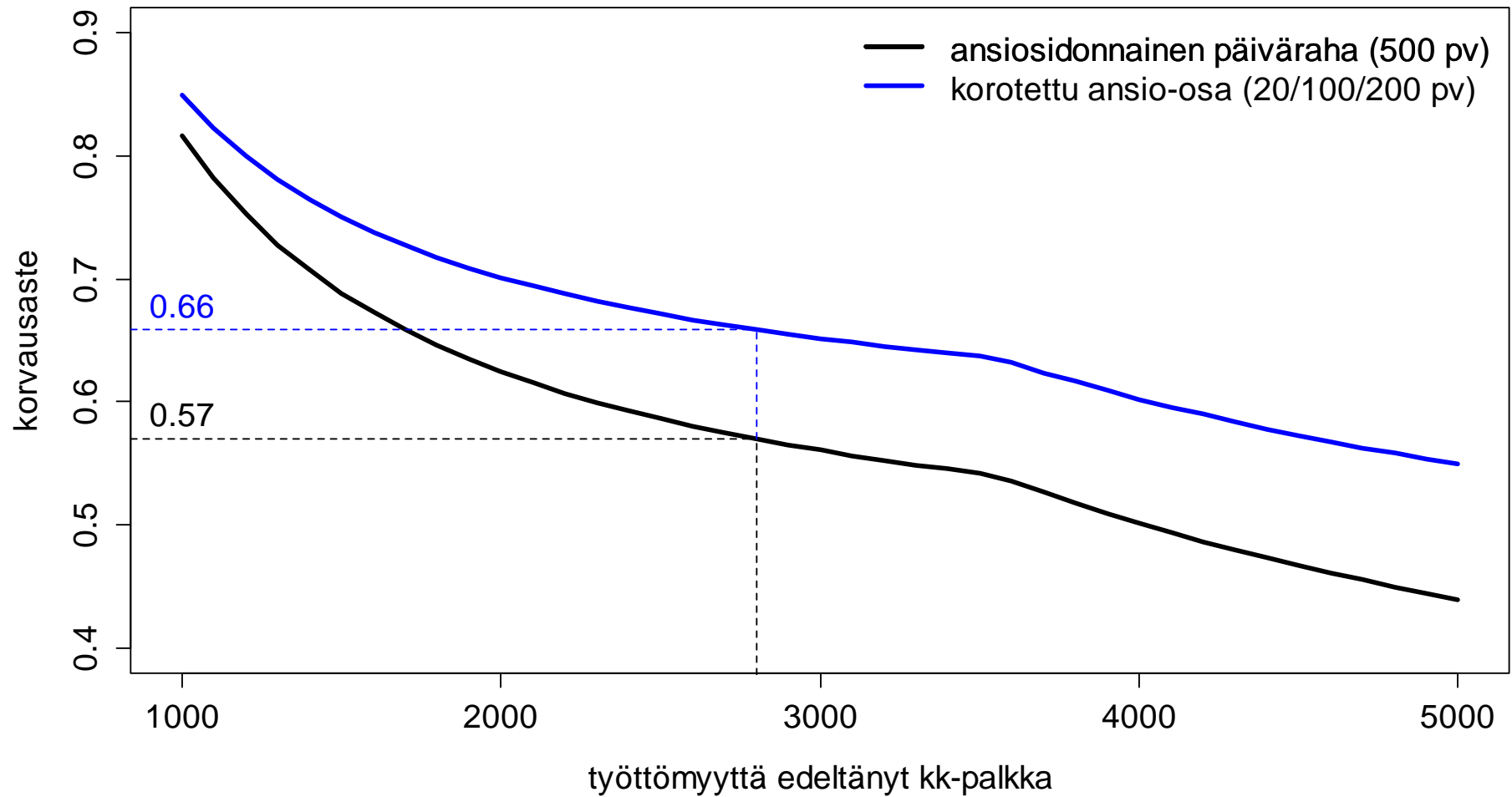
Korvausaste ei erityisen korkea verrattuna muihin maihin

Ansioturvan korvausasteet ja kesto

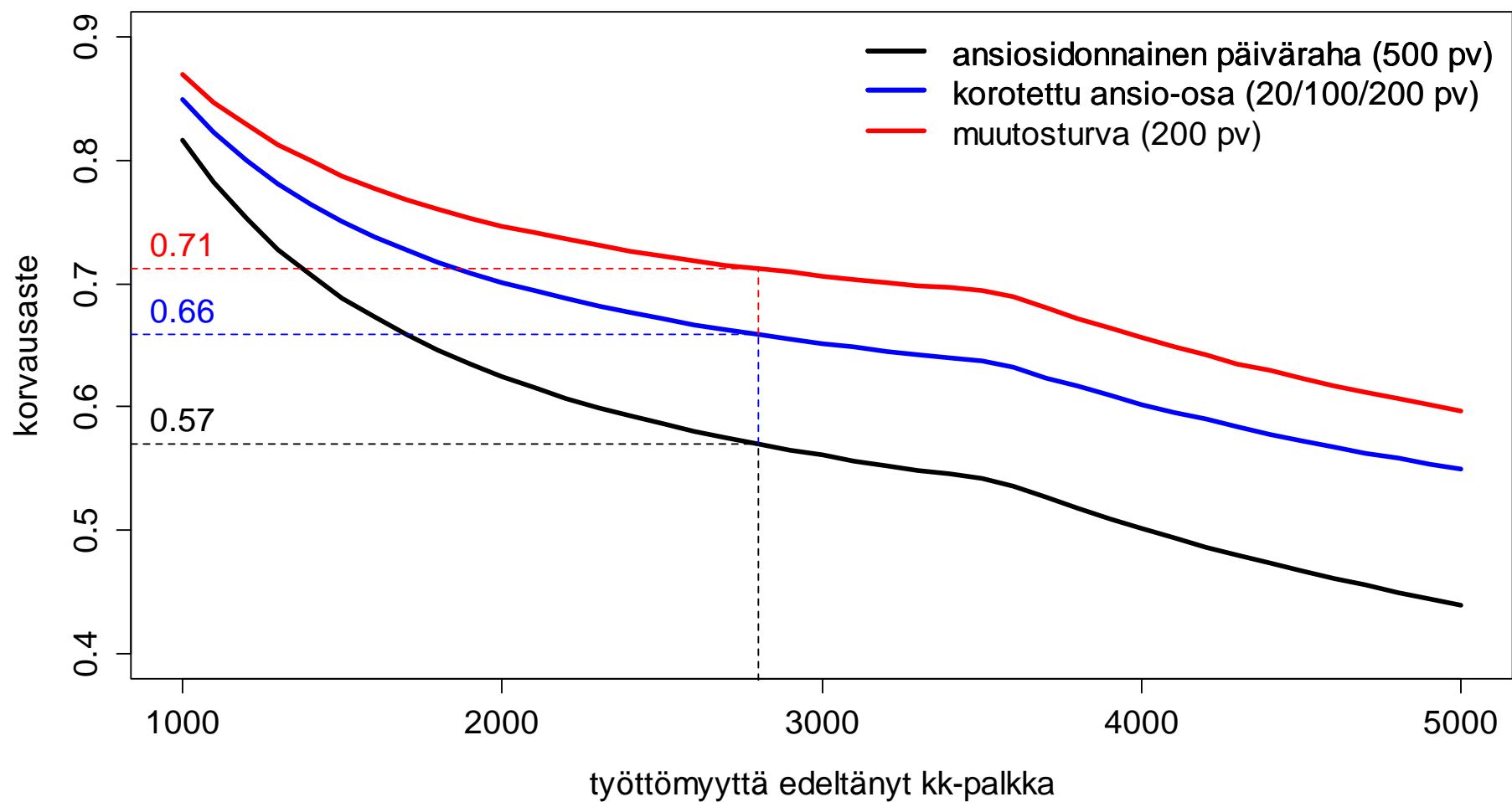
Korotus työhistorian (3/20 v) tai aktiivitoimiin osallistumisen perusteella

Ansioturvan korvausasteet ja kesto

Korotus työhistorian (3/20 v) tai aktiivitoimiin osallistumisen perusteella

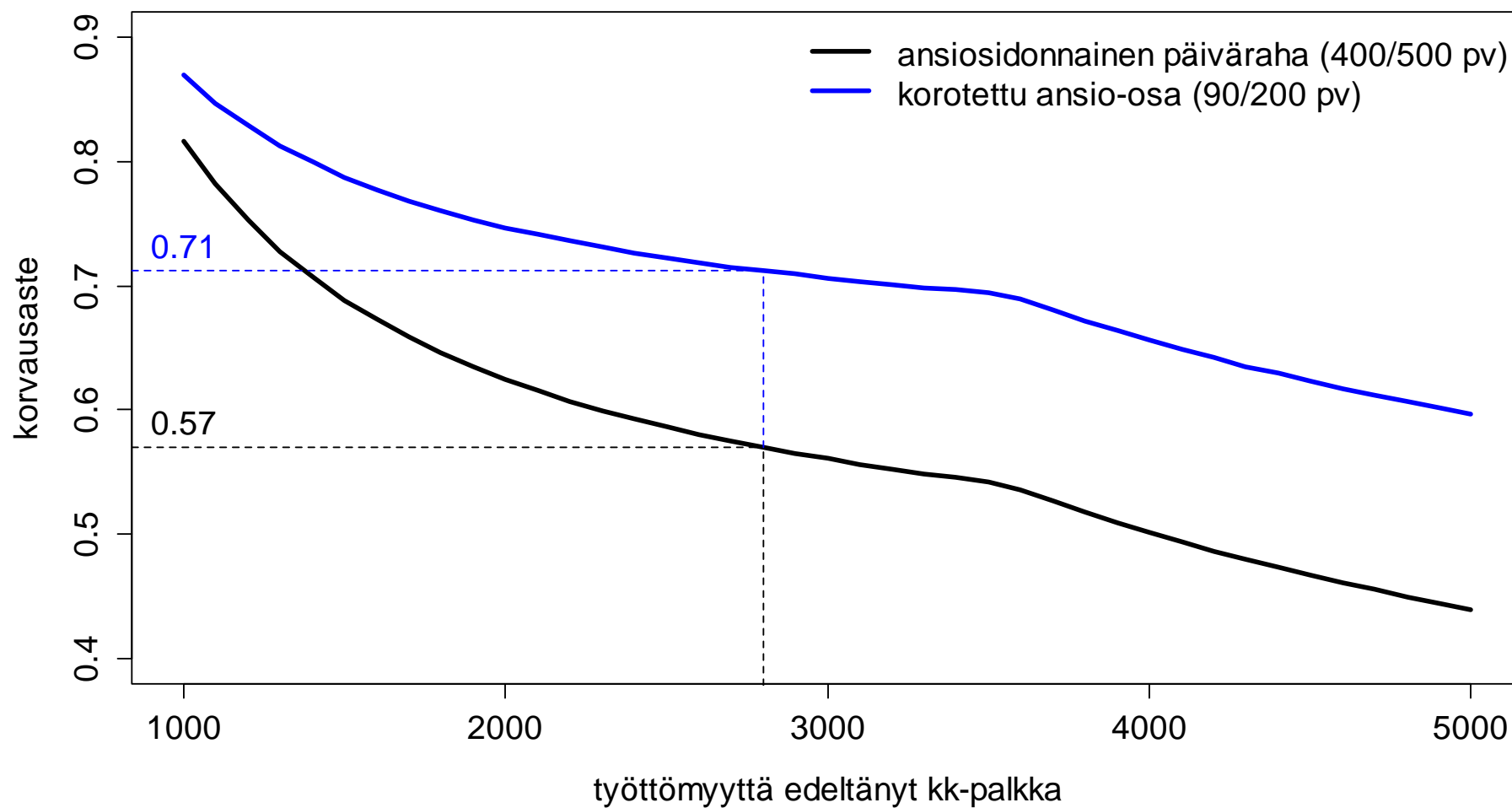

Ansioturvan korvausasteet ja kesto vuonna 2014

Korotus työhistorian (20 v) tai aktiivitoimiin osallistumisen perusteella

Ansiosidonnaisen kesto 400 pv, jos työhistoriaa alle 3 v

Ansioturvan tason vaikutus työttömyyteen

- Kansainvälinen kirjallisuus
  - 10 %-yksikön nousu korvausasteessa pidentää työttömyysjaksoja 4 – 10 %
- Verho & Uusitalo (2010)
  - 2003 eroraha poistui ja tilalle korotettu ansio-osa
  - 10 %-yksikön nousu korvausasteessa pidentää työttömyysjaksoja 8 %
  - Erorahalla ei merkittävää vaikutusta

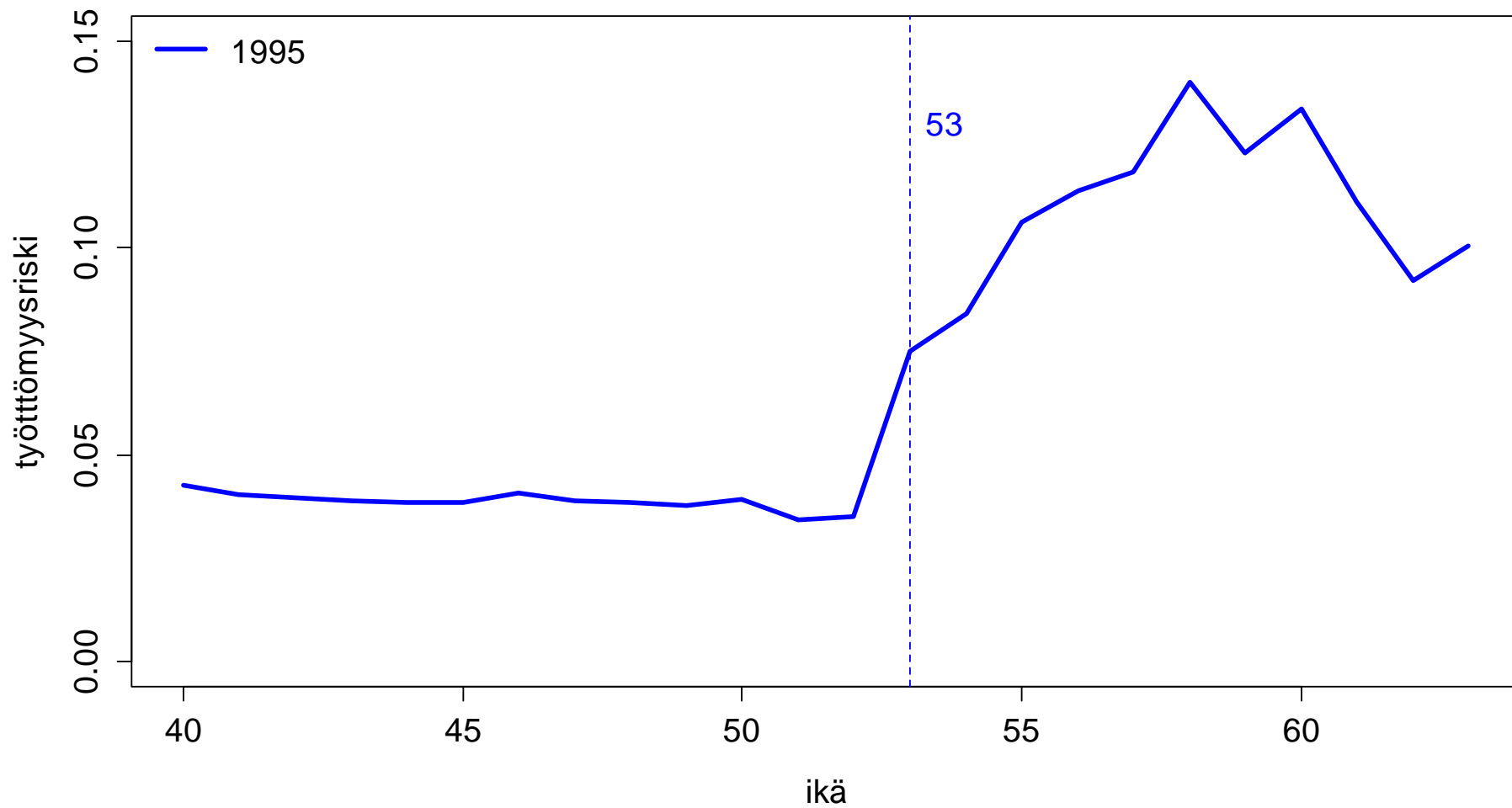
Ansioturvan pituuden vaikutus työttömyyteen

- Kansainvälinen kirjallisuus
  - Keston pidennys 10 viikolla pidentää työttömyysjaksoja 2 viikolla
- Työttömyysputkesta paljon kotimaista tutkimusta
  - Hakola & Uusitalo (2005), Kyyrä & Wilke (2007), Rantala (useita)
  - Ikääntyneelle ansioturvan lisäpäivät eläkkeelle asti
  - Iso vaikutus sekä työttömyysriskiin että työttömyyden keston
  - Alaikärajaa nostettu useasti, työttömyysaikaista eläkekarttumaa heikennetty

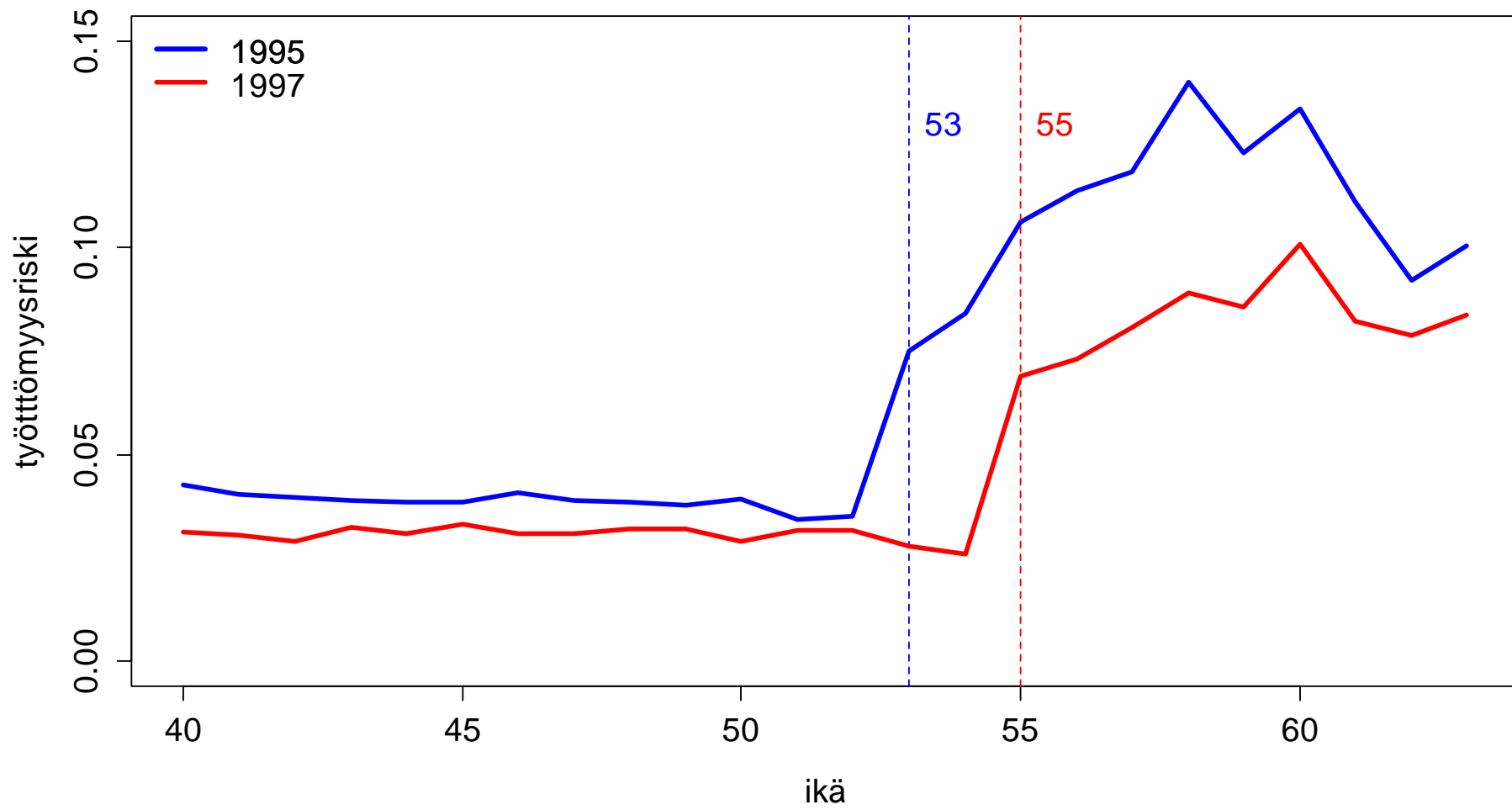
Työttömyysputken vaikutus työttömyysriskiin yksityisellä sektorilla

Lähde: Kyyrä & Wilke (2007)

Työttömyysputken vaikutus työttömyysriskiin yksityisellä sektorilla

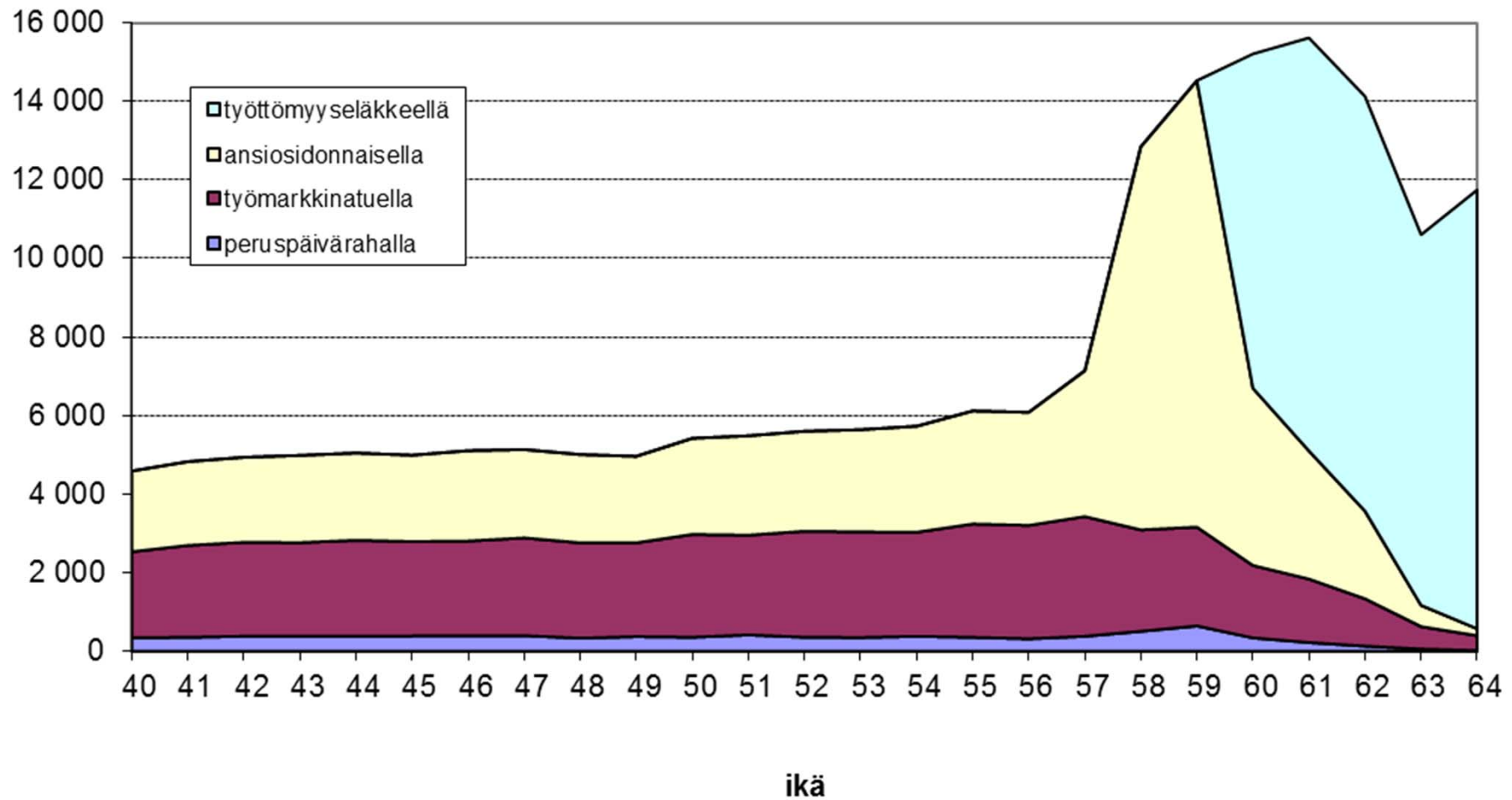
Lähde: Kyyrä & Wilke (2007)

Työttömyysputken vaikutus työttömyyteen

Työttömyysturvan ja työttömyyseläkkeen saajat 2007 lopulla
(Lähteet: Kela, Fiva ja Etk)

Ansioturvan pituuden vaikutus työttömyyteen

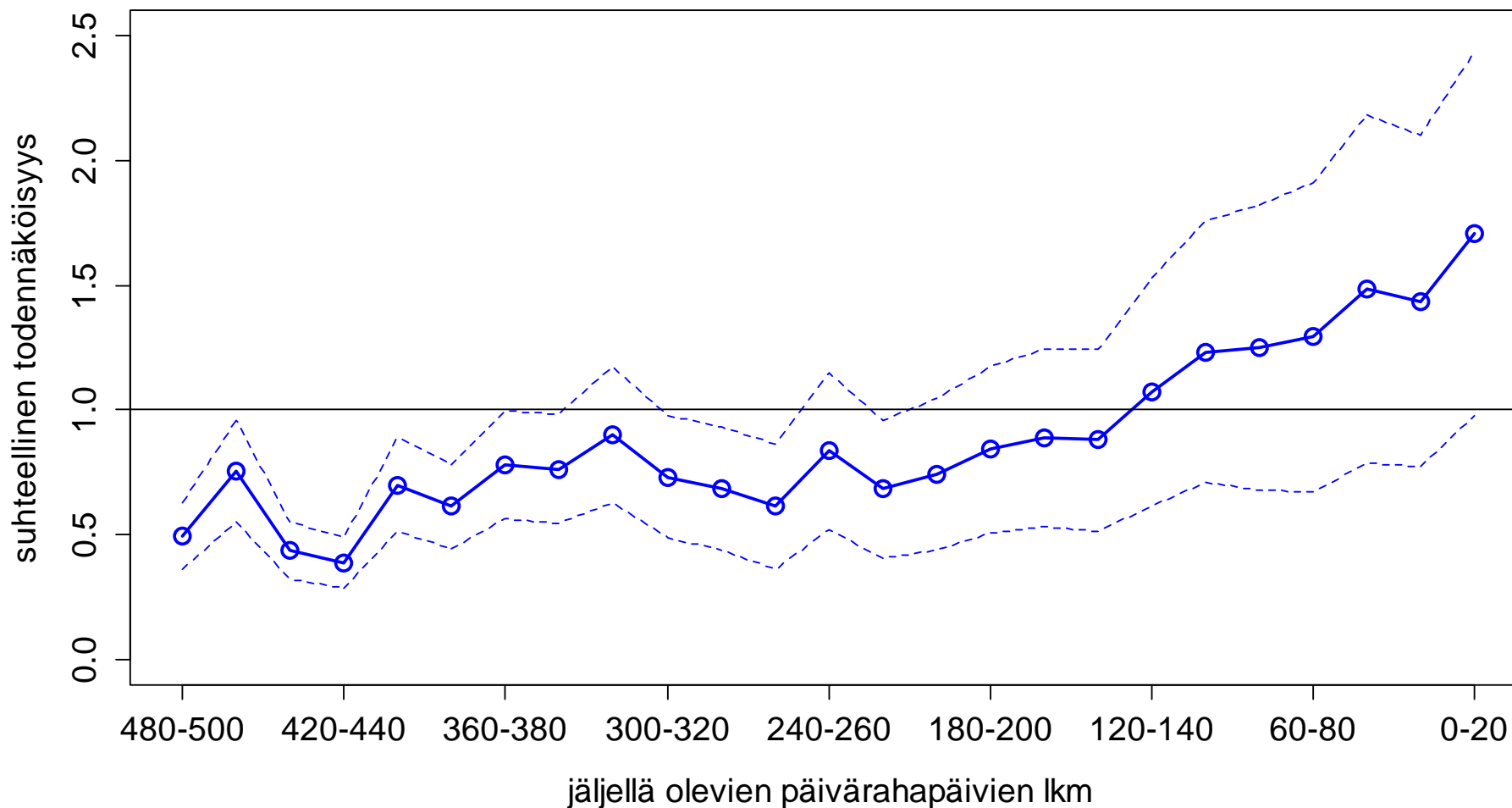
- 500 päivän kestosta ei aiempaa tutkimusta
  - Päivärahaikauden pituudessa ei ole ollut muutoksia
- Kyyrä & Pesola (työn alla)
  - 2003 työssäoloehto lyheni 43 viikosta 34 viikkoon henkilöille, jotka saaneet aiemmin ansiosidonnaista
  - Työttömiä, joilla identtinen työ- ja työttömyyshistoria, voi olla eri määrä ansiopäivärahaa jäljellä riippuen työttömyyden alkamisajankohdasta

Ansioturvan vaikutus työllistymisen todennäköisyyteen verrattuna työmarkkinatukeen (keskimääräinen vaikutus -29%)

Aineistona vuosina 2001-2004 irtisanotut 25-40-vuotiaat, joilla 34-42 viikkoa työssäoloa luettavaan työhistoriaan ja jotka saaneet ansiosidonnaista 2 vuoden sisällä

HUOM! Tulokset alustavia

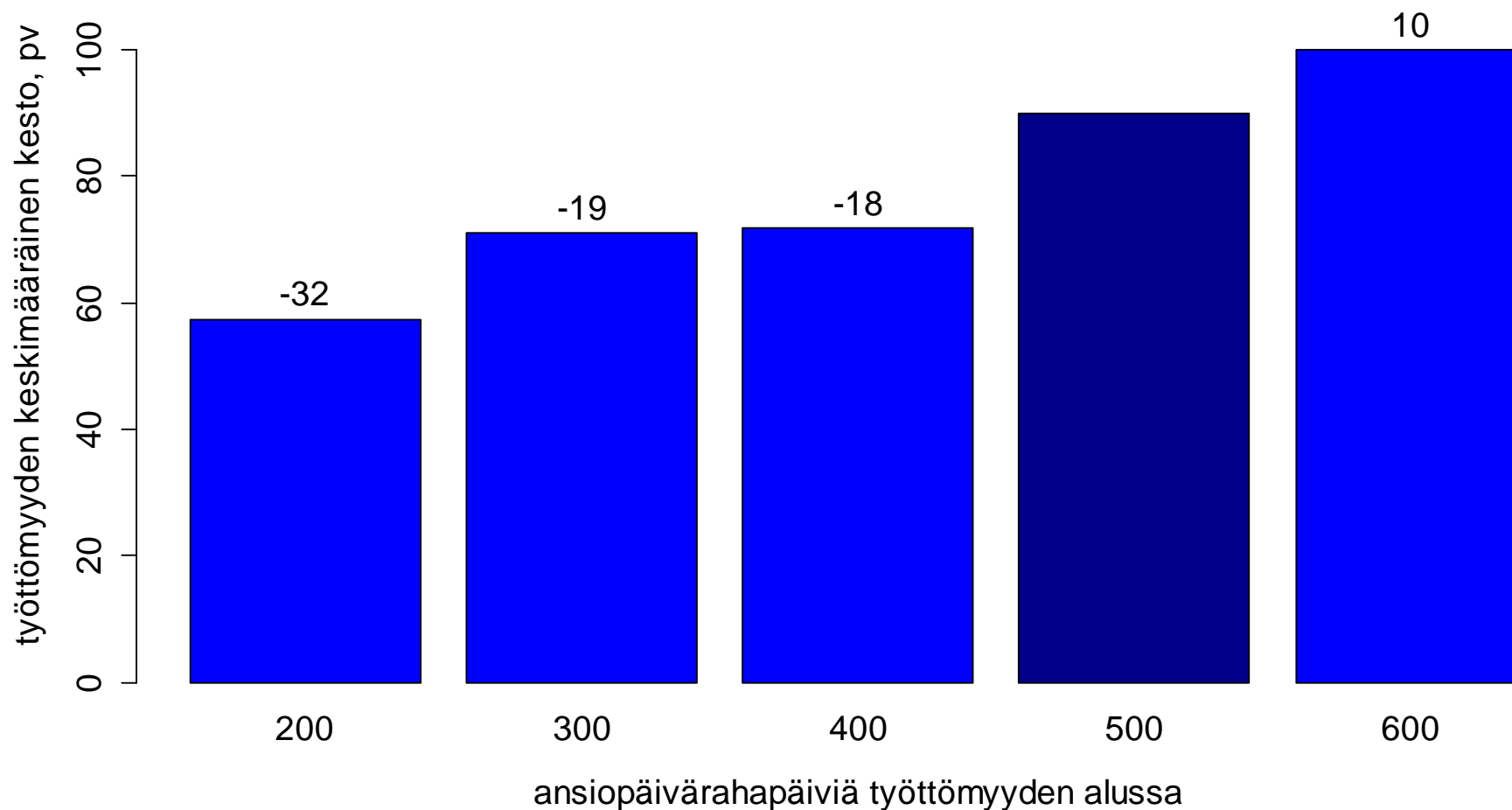

Ansioturvan pituuden vaikutus työttömyyden keskimääräiseen keston

Aineistona vuosina 2001-2004 irtisanotut 25-40-vuotiaat, joilla 34-42 viikkoa työssäoloa luettavaan työhistoriaan ja jotka saaneet ansiosidonnaista 2 vuoden sisällä

HUOM! Tulokset alustavia

Onko korotetun ansio-osan sitominen aktiivitoimiin osallistumiseen hyvä idea?

- Tavoitteena kannustaa työttömiä aktiivitoimille
  - OK, jos aktiivitoimet nopeuttavat työllistymistä ja työttömät eivät siitä huolimatta halua osallistua
- Mutta
  - Tutkimusten mukaan aktiivitoimien vaikutus heikko
  - Korkeampi päiväraha hidastaa työllistymistä
  - Pienentää *uhkavaikutusta* (Rosholm & Svarer 2008, Black et al. 2003)
- Jos uhkavaikutus relevantti, voi olla huonokin idea

Lopuksi

- Sekä päivärahan suuruudella että ansioturvan kestolla *on* vaikutusta työttömyyden kestoon
- Korkeampi päiväraha aktiivitoimiin osallistumisen perusteella
  - Vuodesta 2005 lähtien keskeinen piirre ansioturvassa, mutta vaikutuksista ei mitään tietoa
- Työssäoloehto lyhenee ensi vuonna 26 viikkoon
  - Vaikutukset työttömyys- ja työjaksoihin?